

заштите у ситуацији насталој због последица глобалне економске кризе по привреду државе Литваније.

Доктрина о ограничењу зајемчених социјалних права за време економске кризе, коју је Уставни суд формулисао у периоду између 2009. и 2013, а која је наставак претходне доктрине, може се оценити као специјална доктрина о ограничењу људских права, чију суштину чине општеприхваћени принципи ограничења људских права. Актима Уставног суда успостављене су и независне основе за смањење гаранција само социјалних права (пензија и зарада) за време економске кризе. Оне су, иако су утемељене на општим начелима доктрине о људским правима, допуњене и додатним критеријумима, као на пример: захтевом да се смањење зајемчених права из области социјалне заштите (пензија и зарада) заснива на околностима које сведоче о присуству веома тешке економске ситуације у држави; захтевом за постојањем званичног саопштења да у држави постоји веома тешка економска и финансијска ситуација која није краткорочна; захтевом да се зараде и пензије морају смањити на период који не прелази једну буџетску годину, док је приликом одобравања државног буџета за следећу годину нормотворац дужан да поново процени економску ситуацију у држави и да поново одлучи у погледу смањења поменутих социјалних гаранција; да смањење мора бити привремено и не сме нарушавати пропорционални однос плата и накнада који је постојао пре кризе; да законодавац може да успостави границу испод које пензије (и плате) неће бити смањиване чак ни за време економске кризе; да није дозвољено у већој мери смањити старосне пензије додељене особама које имају посао или воде приватан посао (овај важан критеријум је успостављен у претходној доктрини); да се старосне пензије које су смањене због економске и финансијске кризе морају надокнадити, док се смањене државне пензије – само уколико су смањене у великој мери, могу надокнадити, али само у мањој мери. Уставно начело друштвене солидарности, тумачено у контексту уставног принципа једнаких права, подразумева дужност законодавца да успостави недискриминаторни степен смањења зарада лицима која су за свој посао плаћена из фондова државног или општинског буџета.

Тренутно је предмет пажње и питање смањења зајемчених права из области социјалне заштите судија, односно смањење њихових зарада. Формулишући доктрину зајемчених права из области социјалне заштите за судије, Уставни суд је истакао као императиве судијске зараде и њихова зајемчена социјална права из начела независности судија и судова успостављеног у члану 109. Устава. Систем зајемчених социјалних права судија, формулисан у доктрини Уставног суда, треба оценити као важну гаранцију независности судија, што постаје питање од нарочитог значаја у условима економске кризе, када законодавац поставља ограничења на могућу висину зарада и пензија. Уставни суд је у својој одлуци од 1. јула